

Учіте ся брати мои,
Думаіте читаіте

С В О Б О Д А

„Въ своей
хатѣ
своя правда“

И сила
и воля“
Шевченко.

И чужому научайтесь
;Своего не цурайтесь.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Число 18

ДЖЕРСІ СІТІ. Н. Д. Середа

3-го Іюня 1894.

ГОДЪ II

СПРАВОЗДАНЬЕ ЗЪ ЗАГАЛЬНИХЪ ЗБОРОВЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Шамокінъ, 4, VI. 94.

Загальне зібранє „Руского Народного Союзу“ відбуло ся дня 30-го лат. мая въ мѣстѣ Шамокінъ. На зібранє явили ся делегаты зъ Братства: 1) Шамокінъ, 2) Оліфантъ, 3) М. Кармель, 4) Вилксберръ и 5) Джерзі-Сіті — въ числѣ 17. Крімъ того присутствовали при нарадахъ поодинокіи члени зъ Грейсъ-Рунъ, Оліфанту, Сентраліи, М. Кармель и Шамокінъ, якъ и Вч. оо. Гуловичъ зъ Фріляндъ, Обухкевичъ зъ Оліфантъ,

до „Союза“. то має предложити свѣдоцтво лѣкарске, що єсть здоровъ.

2) Каждый новопріступлючій до „Союза“ (вѣдъ загальнихъ зборѣвъ, т. є. вѣдъ 30-го мая 1894 р.), если хоче мати право до запомоги за разъ, то мусить заплатити крѣмъ вступного 50 ц. еще за три мѣсяцѣ напередъ, т. є. 1 дол. 50 ц. Если же напередъ не заплатити, лишень мѣсячно, то доперва по трехъ мѣсяцяхъ членъ має право до запомоги.

3) Если членъ „Союза“ має жену въ краю, а вступаючи до „Союза“ заявить, що въ случаю смерти жены въ краю, хоче за ню достати посмертне (\$200), то при томъ заявленю мусить

гаты подяковали о. Грушцѣ, за ревне підпиране справъ „Союза“ въ его „Свободѣ“ и ухвалили, односторонно, щобъ „Свобода“ була органомъ „Союза“.

На томъ закончено загальне зібранє. Справозданє касове „Союза“ по явить ся въ найближѣмъ числѣ „Свободы“.

Т. Талпащ

Предсѣдатель.

І. Констанкевичъ

Секретарь.

ЗЪВЪЗДЪ ДЕЛЕГАТОВЪ

Народного Руского Союзу
въ Шамокінъ, Па.

(Конєнь.)

легатовъ „Союза“. Вступне слово державъ о. крилошанинъ Констанкевичъ, короткими патріотичными словами привітавши гостей и пояснивши цѣль и велике значенє „Союза“.

Слѣдуюча програма сего вечера була выконана подъ кождымъ взглядомъ якъ найлѣпше:

- I. Слово вступне.
- II. „Щастъ намъ, Боже!“ Хоръ
- III. Декламация.
- IV. Хлопске весѣлля. Хоръ
- V. Одчитъ д-ра Сѣменовича.
- VI. „Гуляли“ Хоръ
- VII. Декламация.
- VIII. „Кюддибѣтъ“ Лисенка Хоръ
- IX. Якъ выйдешъ на вис. гору Хоръ
- X. Край дармождѣвъ. Оповіданьє.
- XI. „Широкий лугъ“ Хоръ
- XII. Розмова глухихъ.
- XIII. „Дурень хто проживає“ Хоръ
- Погодаємъ всю почу! Хоръ
- На вечерку, крѣмъ ру-

живцемъ передруковало, безъ жаднои уваги зъ своєї стороны. Перечитавши отже тую статію съ початку до кінци, прийшли мы до того переконання, що „Душпастьоръ“ такъ розумѣє ся на цѣлѣй той справѣ, якъ слѣпый на барвахъ.

Во-первыхъ „Душпастьоръ“ гельми грубо мылить ся, наколи дѣлать американскихъ русинѣвъ на народовцѣвъ и русофіловъ. Мы можемо сказати смѣло, що у насъ абсолютно жаднои партіи нема, только робочій рускій людъ, переселившій ся въ Америку зъ Галичины, зъ Угорскои Русіи и не валике число бѣлорусинѣвъ зъ Миньскои и Виленьскои губерній. Тутъ на далекой чужинѣ каждый русинъ со-

чаніє зъ Плизантъ-Гилль, Грушка зъ Джерзі-Сіті, Констанкевичъ зъ Шамокінъ и Д-ръ Сѣминовичъ. о. Полянскій зъ Піттсбурга, вѣдъ двоухъ тыжднѣвъ тяжко хорый не могъ явити ся, и заславъ лишень листъ зъ пожеланємъ доброго успѣха „Союзу“. о. В. Мартыакъ, перешкоджений занятіємъ въ парохіи (похоронъ), тоже не явивъ ся, лишень заславъ поздравительный телеграмъ.

Нарады розпочали ся о 3 год. по полудню. На предсѣдателя нарады выбрано односторонно о. Обухкевича, котрый, подяковавши за выбѣръ, покликавъ д-ра Сѣменовича и г. Пырча на секретарѣвъ. По зданю справозданія зъ дѣловодства и розвою „Союза“, секретаремъ о. Констанкевичемъ и по справдженю рахункѣвъ касы черезъ контрольную комисію, доставъ дотепрѣшный видѣль абсолюторію, зъ подякою за точне и сумѣльне веденє дѣль „Союза“.

Дальше приступлено до дебаты надъ где-котрыми параграфами Статутѣвъ. И такъ додано до теперѣшныхъ параграфѣвъ еще слѣдующіи:

1) Если котрый русинъ не належитъ до жаднои Братства, а хоче вступити

ромя, свѣдѣнъ въ краю, подписане черезъ лѣкаря и мѣсцевого священника. На случай же смерти жены въ краю, має предложити до заряду „Союза“ свѣдоцтво лѣкарске о смерти своей жены, и доперва тогда получить запомogu.

На мѣсце загального зібраня „Союза“ на будущій рокъ призначе мѣсто Оліфантъ.

На томъ нарадѣ скѣнчено, и приступлен до выбору нового Совѣта на слѣдующій рокъ и держати ся § 42 Статута выбрано

Предсѣдатель Теодозій Талпащъ зъ Шамокінъ.
Заступникъ Пред. Мих. Дьякъ зъ Вилксберръ.
Секретарь о. Констанкевичъ.
Касієръ Ів. Глова.

Яко Радніи выбраны:
Андрей Пивоварникъ зъ Вилксберръ.
Юрко Хиликъ зъ Оліфантъ.
Як. Даньковский зъ Джерзі-Сіті.
Теодоръ Хомякъ зъ М. Кармель.
Ал. Галабруда зъ Сентраліи.
Д-ръ Сѣменовичъ зъ Шамокінъ.

Яко Заступ. Радныхъ:
Ал. Курила зъ Грейсъ-Рунъ.
Мих. Адзіма зъ М. Кармель.
Петро Шиманьскій зъ Майфилдъ.
Стеф. Дранько зъ Вилксберръ.
Кон. Кобанъ зъ Оліфантъ.

Яко Контрол. Комисія:
о. Гуловичъ зъ Фріляндъ.
о. Обухкевичъ зъ Оліфантъ.
о. Товтъ зъ Вилксберръ.
о. Грушца зъ Джерзі-Сіті.

Яко Заступ. Кон. Ком.
Гр. Гуль зъ М. Кармель.

Въ кінцѣ зібраня деле-

душа руско-американской интеллигенціи и неутомимый труженикъ для блага меньшихъ братѣвъ, въ своей доверной промовѣ, подяковавши за зроблену ему честь, за грѣвань всѣхъ русинѣвъ до праці, до труда для добра Американской Русіи.

О 3-ой годинѣ по полудню відбули ся нарады делегатѣвъ „Союза“ въ томъ порядку и зъ тымъ результатомъ, якъ єсть подано въ урядовѣмъ справозданю.

Подъ часъ нарады делегатѣвъ „Союза“ наспѣли слѣдующій телеграммы:

Газетонъ, Па.
Най Господь благословитъ Рускій Народный Союзъ! Многая лѣта!

Ем. Левицкій.
Газетонъ, Па.

Изъ глубины сердца желаю, щобъ Господь Богъ поддерживалъ Собрание и „Союзъ“ и многая лѣта!

о. Мартіакъ.
Гр. кат. священникъ.

Джерзі-Сіті.
Щастъ, Боже до народнои труда, имъ духомъ зъ вами. Щастъ, Боже вамъ, тай погибелъ вѣрѣтъ! Цѣмъ до Руси, яліоновъ, пьемъ до Руси, тутъ и тамъ! Русинъ.

Піттсбургъ.
Здравствуйте чести отцы и достопоклонимыи делегаты Руского „Союза“. Я молю Бога, щобъ ваши труды уличали ся торжественнымъ успѣхомъ на благо Русіи святой.

Г. Коханієвъ.

О 8-ой годинѣ бувъ даный вечерокъ и балъ въ „Columbia Hall“ на честь де-

а много поляковъ, литвинѣвъ, американцѣвъ и нѣмцѣвъ. Всѣ не могли налюбоватись рускою пѣсеною и на желаніє публики кождый кавалокъ мѣсѣвъ повторити ся по два або три разы. Хоромъ управлявъ о. Обухкевичъ при помочи д-ра Сѣменовича. Тутейшій газетъ на другій день присвятили величезній статіи о рускомъ вечерку и о чародѣйной силѣ рускон пѣсенъ. По вечерку бувъ балъ, котрый почавъ ся коломыйкою, до котрой стало 60 паръ. Подъ часъ балу грала мѣсцева оркестра.

Мы-бъ и закончили тутъ сей описъ того народного свята, наколи-бъ не тяживъ на насъ святой обовязокъ подяковати вч. о. кр. Констанкевичу и всѣмъ шамоцкимъ братамъ за ихъ щиро руску гостинность.

Вѣдъ сердца кличемо: спаси-Богъ за хлѣбъ, за соль и до зобаченя на третѣмъ головномъ зібраню „Союза“ въ Оліфантъ!

К о л к а С л о в ѣ
„ДУШПАСТЫРЮ“

„Душпастьоръ“ въ 7-мъ ч. помѣстивъ статію: „Провѣдосины рускон церкви въ Америцѣ“, а котру „Дѣлъ“

або русофілахъ тутъ нѣкому й не снилось!...

Американскій Русинъ могутъ бути добрымъ пракладомъ нашимъ галицкимъ, убогляднымъ шкаралупникомъ въ томъ взглядѣ, по лишивши на бѣкъ дурнеи ки назвы: мягкихъ, твердыхъ, народовцѣвъ, русофіловъ и т. д. стали на гісторичномъ ґрунтѣ „рускости“ и вѣдѣтъ спольнуи силами старають ся полѣпшити свою долю и стати достойными тои свободы, яка тутъ кождому єсть дана черезъ конституцію.

Мы тутъ не маємо часу бавити ся въ пустяки и въ партіи. У насъ суть жаднои питаня на порядкѣ дневномъ. Намъ ходитъ тоє, щобъ той народъ, котрый битый нуждою и злинями, безъ освѣты припущившій сюда, — просвѣтити, уклагородити, познасмити, зъ цивілізованимъ свѣтомъ, дати ему понятіє о гѣднѣсти чоловіка, о его обовязкахъ. Зробити его свѣломимъ зъ поступомъ и до хомъ часу, звернути его увагу на стрѣмленія и бажанія вышнійи сусѣльности.

Дальше „Душпастьоръ“ черезъ свое незнаєне обставинъ, рѣчи и людей, за велику дає честь десяткомъ мадяронскимъ пречелебнымъ поволохамъ, называю-

SVOBODA

(LIBERTY.)

Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата річна2.00
До старого краю..... 2.50

Всѣ дописи и гроши про-
симъ высылати по дѣ-
ре-соу:

To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходитъ по
тиждня въ С е р е д у.

ADVERTISING RATES:
One inch per annum..\$ 10.00
„ „Six months. „ 6.00

All money or money orders
should be addressed to:
„Svoboda“ Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at
Jersey City, N. J., as second
class mail matter.

вонъ „руссофилы“... Се лю-
де безъ всякой чести и ха-
рактеру: вони прийшли до
Америки только за наживою
и грошемъ; у нихъ церковь
— то жерело заробкованья.
у нихъ народность — пусте
слово, не маюче жадного
значеня. Съ початку, коли
тая горда розбѣглась по
Америцѣ и захопила сло-
мѣньчю порою рускй
церквы за рускй гроши по-
ставленій, рознесла ся вѣсть,
що Римъ давъ наказъ вы-
гнати ихъ зъ Америки. То-
дѣ они постановили переї-
ти на православіе. Але
якось въ Ватиканѣ роздума-
ли и дали спокій. Тодѣ он-
и — не сѣло, не впадо —
стались загорѣлыми католи-
ками, ноддали ся тугейшимъ
епископамъ, противъ волѣ
народа позписовали церквы,
водреклись назвы Русинѣвъ,
на кождой церквѣ дали на-
писъ: „gr. kath. hungarian
church“, а себе назвали ма-
дярами восточного обряда.
Зъ нихъ анѣ оденъ не знае
говорити по руски, только
по мадярски та по словацки.
Що бѣльше, бувъ такий оденъ
зъ нихъ, що таки тутъ въ
Америцѣ давчивъ ся читати
службу богу по руски....
Чи-жъ се партія? чи-жъ се
„руссофилы“ въ очахъ „Душ-
пастьера“?

„Душпастьеръ“ самъ со-
бѣ дае свѣдоцтво, що не ро-
зумѣе ся на рѣчахъ, о кот-
рыхъ пише, бо пытае ся:

звѣдки взяли ся праслав-
ный Русины въ Америцѣ и
наслѣпо стрѣлю стару иезу-
итско-польску дурницю, що
тое все наробили москов-
скй рублѣ!... Се дѣйствна брѣ-
хня... Нашѣ Русины, не
могли стерпѣти мадярскихъ
попѣвъ, добровольно де-ку-
да переїхали на православіе.

Въ концѣ заявляемо пе-
редъ цѣлымъ свѣтомъ, що
наколи Римъ не водклоче
педяровъ мадярскихъ pre-
velebnuch, або сли дасть не-
розважный наказъ нашимъ
уніатскимъ священникамъ
патріотамъ поддатись тугей-
шимъ епископамъ и рускй
церквы, за рускй робѣтничй
поставленій гроши, на нихъ
записати, тогда въ одной
годинѣ весь народъ переїде
на православіе.

Тое, що тутъ пишемо не
есть взяте зъ воздуха, але
есть чистою правдою!...

Sapienti sat!

Гр. Грушка.

ЗАЯВЛЕНИЕ.

Не разъ, анѣ не два мо-
жна подибати въ нашой га-
зетѣ терпкй слова правды,
выказаній на науку и по-
каяне зарозумѣлыхъ та
гордыхъ духовныхъ зъ угор-
скоп стороны. Але днесъ за-
являемо, що мы всѣхъ угро-
русскихъ священниковъ ни-
коди не записали до той
категоріи, але дѣлаемъ
Мѣжъ угро-русскимъ свя-
щенниками суть также хо-
рошй патріоты и щирй ру-
сины, належачй до „Союза“.
До тѣхъ мы завсе водноси-
мъ ся зъ честію и пошано-
ванемъ и будемъ такъ само
и надалѣше. Сли отже приї-
деться намъ спомнути о
угро-русскихъ духовныхъ и
высказати щирю и правду
въ очи, то просимо нашихъ
угро-русскихъ отцѣвъ и ру-
сскихъ патріотѣвъ мати на
уважѣ наше нынѣшне за-
явление.

Редакция „С в о б о д ы“.

У В А Г А.

Хотячй приступити до „Со-
юза“ найпомянуть ступ-
не и мѣсто до каѣра.

Mr. John Gloza
Excelsior A.

И увѣдомит секретара
подъ адресою

R. J. Konstantkiewich
14 South Franklin Str.

Shamokin Pa.

ЩО ТО ЕСТЬ ВОЛЬНОСТЬ?

(Конецъ.)

Черезъ пьянство заго-
стили въ богатй колись се-
ла крайна нужда и голодъ,
и выгнала нашихъ людей
шукати по-за границями на-
шого рѣдного краю кавал-
окъ хлѣба и водтакъ спа-
сти ся водъ голодовою смер-
ти!...

Дѣти, внуки тыхъ са-
мыхъ батьковъ, котрй або
цѣлкомъ пропили и змарно-
вали весь маєтокъ и пусти-
ли го въ руки жидѣвъ лих-
вяровъ-корпмарѣвъ, або по-
зоставили ще яку одроби-
ну и пару прутѣвъ, не за-
писаныхъ въ жидѣвскѣмъ
векселю, приїхали й до Аме-
рики шукати зарѣбку и
сплатити старй довгй.

Але вмѣсто жити твере-
зо, ошадно и складати центъ
до цента на заплачене дов-
говъ, многй зъ нихъ стали
наслѣдовати бридкй налогъ
батьковъ своихъ що до пья-
ства, особливо по большыхъ
мѣстахъ, успокоючи свою
совѣсть тымъ, що они на
цента робять и що Амери-
ка есть вольна, и они мають
вольность — упити ся и ни-
кто ихъ не мае до розказу,
бо ониють за свое. Мы зна-
емо такихъ „вольныхъ“ и
могли-бы по имени навести
що уже суть тутъ много ро-
ковъ, а черезъ свое плече по-
ложили до краю на домы анѣ
зломаного цента, но що
бѣльше: наробили довгу по
200, 300 и 400 долларѣвъ, по-
зычаючи водъ своихъ лю-
дей, помимо що завсе мали
роботу. Такъ робити — не
есть вольность, только само-
воля, розпуста и пьянство,
черезъ котре не одинъ нашъ
русинъ стаеть ся погородою
и постѣховискомъ въ очахъ
другихъ. Правдива воль-
ность есть дана на тее,
щобъ заробити собѣ на жи-
те и на все, що потребне, а
решту щадити на будуще,
щобъ не бути тягаромъ для
другихъ въ часѣ хоробы, а
въ разѣ смерти, щобъ не же-
брати, якъ на дѣда и го по-
ховати.

Правдива вольность есть
то, наколи чоловікъ розпо-
лагае своимъ заробленымъ
центомъ, записуючисъ до
братства, до „Союза“ пла-
тити на читальню, на шко-
лу, на „Народны Домъ“.
Такого чоловіка яко прав-
диво вольного не только ша-
нують и люблять свои, ал-
и чужй го поважають.

Прибувши до Америки
забулѣ, що пьянство бѣло
причиною ихъ зубожения въ
старѣмъ краю, и вмѣсто
водрѣвнѣсь того бридкого на-
логу и стати ся людемъ
тверезыми, тымъ бѣльше
особливо по великихъ мѣ-
стахъ, воддають ся пиятицѣ
и марнотравству, бо имъ
тутъ, якъ говорить, зъ ихъ

гроши вольно ся наптити.
Жиды зъ околицъ Горлиць-
кого повѣту, користаючи зъ
той хлопской фільзофій,
гурмою прибули до Амери-
ки, и занюхавши де нашй
люде зъ тыхъ сторѣвъ посе-
лили ся, въ сей часѣ посто-
ряли тамъ салѣоны и „му-
зыки“. Нашй люде, не зна-
жаючи ни на смѣхъ, ни на
гнѣбу другихъ людей, (бо
тутъ такого звычайу не мае)
якъ тй пчолы що четверга
и суботы горнулись до кор-
пымы на музыку, и тамъ
хлопцѣ и дѣвчата, старй и
молодой, — воддавались по
ночамъ розпустѣ, тратили
гроши и збогачовали жи-
дѣвъ, котрй нынѣ мають
свои дома и тысячи въ бан-
кахъ. Не розумно конята
нашими людьми „во-
ль-
ность“, збогатила чу-
жихъ!...

Люде добрый, скаженѣтъ
ся! не прогнѣвайте Бога и
дякуйте Ему, що вахъ дае
здоровье до працѣ и кори-
стайте зъ правдивой вольно-
сти, котра есть въ томъ,
щобъ чоловікъ бувъ твере-
зый, ошадный, щобъ живѣ
по людски и бувъ пресвѣче-
ный. Вмѣсто тратити дармо
гроши по музыкахъ и роз-
пустныхъ домахъ, купи со-
бѣ книжочки и запреимуще-
руй собѣ руску газету и чи-
тай. Тутъ масѣ вольность
въ Америцѣ ходити до такъ
званыхъ вѣтерныхъ цѣлѣвъ,
де тебѣ здымають плечѣ, чи-
тають, писаютъ и говорять по
англійски, — а се рѣчь для
каждого дуже потребна, бо
якъ знаешь хотѣ написати
нумеръ, твое имя, а кѣлька
словъ по англійски, то уже
тобѣ легче приїде знати
добро, лекчу и платну ро-
боту. Наколи ты тутъ, чо-
ловѣче, кристаючи зъ прав-
дивой вѣдности станешь ся
тверезымъ, ошаднымъ и про-
свѣтлымъ, тодѣ спознаешь
далѣше что тобѣ тутъ воль-
но естѣтворити якийсь бѣ-
несъ, упити домъ, або фар-
му, бѣчи обывателемъ сеп
край, забирати голосъ въ
громскихъ справахъ, ви-
судая ся до братства, да-
ти церковь руску, давати
на школу, на читальню, под-
тримувати морально и ма-
теяльно руску народну
справу, впецати ся до „Со-
юза“, закладати політичнй
нубы. Отъ що есть вольно
обити въ Америцѣ, — але
не тратити по музыкахъ
тяжко запрацованый центъ
и потѣмъ бити ся, рѣзати ся
ножами, скаржити ся по су-
дахъ, платити тлумачамъ по
50 дол. адвокатамъ по 100 д.
и ще на конци, стративши
гроши и роботу сидѣти по
гарештахъ.

Р о д и м ц ѣ !

Перечитайте у в а ж н о
тыхъ кѣлько терпкихъ словъ
правды и поправте ся. Спом-
нѣтъ на тое, що намъ тре-
ба „Народного Дому“, де-бъ
мы могли купити собѣ шѣф-
карты чи до краю, чи зъ

краю, вымѣняти гроши и
водтакъ не дати ся опущо-
вати жидамъ и иншимъ шпе-
кулянтамъ. Організуймо ся,
вступаймо въ „Союзъ“, дай-
мо ся познати, яко рускй
народъ, дывгаймо ся, яко
во-
ль-
ный, а бути воль-
ными, то значить: бути чес-
ными, трудолюбивы-
ми, ошадными, а
водтакъ заможными людьми,
а не живымъ товаромъ въ
рукахъ чужихъ для ихъ збо-
гаченя ся!

Правдива вольность —

То не свѣдола:

Якъ въ первой есть добро,

Такъ въ другой недолѣ!...

Гр. Гр.

У В А Г А.

Просимо всѣхъ нашихъ
предплатниковъ въ выпад-
кахъ змѣны своєї ад-
ресы, въ сей часѣ подати
до редакціи нову свою
адресу, абы регулярно
отримовали свою газету, а
мы не мали баламуты зъ
почтою.

З в е р т а е м о у в а г у,
що мы стараемо ся нашу
газету зробити якъ можно
бѣльше интересною для на-
шихъ людей, а протое за-
мовляйте „С в о б о д у“!!

ЩО ЧУВАТИ ВЪ СТАРОМЪ КРАЮ.

+++ 18-го цвѣтня сег-
року во всѣхъ краяхъ Ав-
стрій ухвалено законъ, на-
кладаючй обовязокъ мель-
дувати тихъ, що належать до
о п о л ч е н я (ландштурму).
Крѣмъ старыхъ, той законъ
вкладае новй тягары на бѣд-
ныхъ людей и на громады,
длятого чешкй, а де-котрй
нѣмецкй послы противили
ся ему; за нимъ обставали
особливо польскй послы, для
того англѣсимѣ д-ръ Люб-
геръ сказавъ имъ, що Поля-
камъ ходитъ о тое, щобы бу-
ла война зъ Россією и тому
они такъ сильно побивають
ся за тимъ закономъ, але дру-
гй народы Австрій хочуть
покою.

Селянскй рухъ въ Угорщинѣ.

+++ Якъ въ Галичинѣ
такъ и въ Угорщинѣ селяне
дуже, а дуже бѣдуютъ. Не
маючи не только землѣ, кот-
ра-бъ ихъ могла яко-такъ
выживити, шукають зарѣб-
ку по дворахъ, де въ тепе-
рѣшнѣмъ часѣ розпанаши-
лись наибѣльше жиды, кот-
рй въ цѣломъ краю пануютъ
тай усе выкорыстуютъ для
себе.

Нашй братя Русины и
Словаки покидають зъ бо-

лемь серг свою батьківську рідну землю и идуть до Америки, а мадярскі селяне пристають до соціалістичь и зачинають ворохотити ся. На дняхъ прийшло до кривавої битки межъ селянами а жандармами, де було пару убитыхъ, а много раненыхъ зъ одной и другой стороны.

**

+++ Зъ нужды та зъ бѣды не знаютъ уже нашій люде куди йти шукати кавалокъ хлѣба для утриманя свого нужденного житя. Зъ початку жида-спекулянти вабили нашихъ селянъ до Молдавіи, де ихъ наче невольниківъ продавали. Опѣсля відкрива ся дорога до Америки, але позаякъ и въ Америцѣ настали тяжкі часи для робѣтниківъ, тоді почали виходити нашій люде до Росіи. Но и туда переродили имъ дорогу польскій галицкій староства, керуючись душеспасительною гадкою: най лѣпше люде въ краю гинуть зъ голоду, але яко уніяти, якъ жити въ Росіи и ѣсти хлѣбъ зъ „шизматической муки“. Нашій „великій політики“, котрі на хлопскій зарѣбки пасуть панскій бруха по Віденьскихъ каварняхъ, ще й досѣ не розумѣють, що люду, коли не має чого ѣсти, йде о хлѣбъ, а не о той, або який хлѣбъ.

Наконецъ знайшли ся нові агенты, котрі ходять по селлахъ, туманять людей, а выдерши пару центѣвъ вѣдь кожного, намагають, щобъ ишли до Босны, бо тамъ добре и можна грошей заробити. До теперъ правительство не звернуло на се уваги и паспорты выдають ся безъ всякой перешкоды.

**

+++ Одна поважна газета, виходяча въ Тернополѣ, „Посланникъ“ пише о політичній ситуації русинѣвъ въ слѣдующій способъ:

Чоловѣкъ, котрый слабыми конятами заѣде въ болото по оси и потому не може нѣ въпередъ нѣ въ задъ рушитись, то вѣрный образъ нынѣшней політики Русинѣвъ. Щобъ сто паръ ходакѣвъ сходить, то трудно-бы знайти щось подобнаго. Оденъ тягне до лѣса, другій до бѣса, та и оденъ и той самій нынѣ такъ говорить и таку ставляє програму своєї політики, а завтра цѣлкомъ инакше свѣчае и не можна знати, чи за кѣмъ день вѣнъ того всего, що говоривъ не заперечить. Може бути, що великимъ людямъ по великихъ мѣстахъ такъ ухитити, але для насъ, провинціи, така політика безголовья есть крайно мерзотною. Ставляемо щоразъ то

новій програмы, та хита на тоє, щобъ ихъ нѣколи зъ житю не придержувати ся. Найновша програма, то програма мужей до вѣрїи (безъ до вѣрїи до себе и до другихъ!) Много любимо говорити и спорити о самостійности народа руского, але чи мы для той самостійности багато зробили? и чи сама бѣсѣда зробить нашъ народъ самостійнымъ? Неустаннымъ только трудомъ и працею надъ добромъ народа зробити можемо его самостійнымъ, бо знаймо, що народъ темный, морально занедбанный, зъубожѣлый, эдеморализованный, лихвою и жидами вынущенный, а зъ землѣ вывлащенный, не такъ легко може бути самостійнымъ.

ЩО НОВОГО въ АМЕРИЦѣ

** Въ захѣдной части Пенсильваніи, въ Огайо, Индіана, въ пѣвнѣной и полудневѣой Иллинойсѣ майнерскій страйки ще не закончили ся, але перемѣнили ся въ домашню революцію. Губернаторы тыхъ штатѣвъ змушени завѣзвати войско на мѣсця страйковъ, де прийшло до кривавыхъ потичокъ.

-0-

нимъ закономъ о реформѣ цловѣй може закончить ся за пару тыжднѣвъ, якъ доносить зъ Вашингтону.

-0-

** Въ околицѣ Шенандору йшовъ такий дощъ, що шенандорскій майны заляла вода.

-0-

** Президентъ Кливлендъ подписалъ наконецъ билль будованя мѣсту, котрый буде лучити Джерзі-Сіті зъ Новымъ Йоркомъ. Тысячи а тысячи робѣтниківъ будутъ мати станѣву роботу на кѣлька лѣтъ.

-0-

** Теперъ туть ходять вѣсти, же буде выдана не такъ право, що кождѣ робѣтникъ, сли схоче достати яку роботу, буде мусѣвъ вказати що має американскій паперы. Протое звертаемъ увагу Русинѣвъ, щобъ брали паперы а вѣдтакъ били забезпечені на кождѣ випадокъ.

-0-

** Зъ Чарлстонъ пишутъ: пять компаній войска примаршировало до Ruggs Run, щобъ успокоити страйкуючихъ майнерѣвъ, але тая оружна сила показала ся за слаба. Протое зажадавъ губернаторъ ще только войска. Але стрейкуючий не водѣступаютъ, но нападаютъ

на войско зъ тымъ, кто щомасъ въ рукахъ.

-0-

** Цѣлый чикагскій репиментъ войска зѣставъ высланный до мѣсцевости Рапа, де страйкуючий майнеры въ числѣ 400 мужа напали на товарный потягъ, везущій угля. Страйкеры заставили тренъ и угля выкидали.

-0-

** Въ Новѣмъ-Йорку наколи падае дощъ черезъ цѣлый день, тоді бизнесові люде тратять 100 долларѣвъ.

-0-

** Сегорочній жнива въ кождѣмъ взглядѣ заповѣдають ся бути хорошими.

Такожъ яблѣкъ и иншихъ овощейъ буде подѣ достаткомъ.

-0-

** Поляки въ Америцѣ чимъ разъ то больше приходять до переконаня, же католицизмъ есть перешкодою въ ихъ національныхъ змаганяхъ. Протое всеюда заявляє ся охота переходу до старокатолической церкви. Въ Балтиморѣ поляки уже суть готові, только чекають часу. Въ Кливландѣ уже давно перейли до старокатоликовъ.

-0-

** Теперъ уже настала велика спекота.

РУСКІЙ ПІКНІКЪ

Дня 11-го Юлія лат. руске братство Св. Апост. Петра и Павла въ Jersey City буде мати пікнікъ въ Caledonian Park, недалеко Руской церкви.

Кто хоче весело и пріємно забавити ся, най приходити на той пікнікъ. Протое запрошають ся якъ Джерзі-Сітскій такъ и мешкаючи въ околицѣ русины на тоту забаву!!!

У В А Г А.

Наша газета тогда може розвивати ся и бути интересною для читающей руской публики, наколи нашій отцѣ духовній и интеллігентній русины будутъ ю поперати не лишень матеріально але и морально. Протое просимо Вч. русскихъ священниковъ и интеллігентныхъ русинѣвъ най звѣлятъ писати до нашої Редакції що де только станеть ся нового а має звязъ зъ рускимъ громадскимъ дѣломъ.

Редакція „Свободы“.

АМЕРИКАНСКА РУСЬ.

§§ Просимо г. Теодора Чулика, щобъ подавъ свою теперѣшну адресу.

§§ Господинъ Олекса Шлянта, рускій патріотъ зъ Майфилдъ, водѣступивъ вѣдь „Соединенія“ и приступивъ до „Союза“. Честь и слава ему!

§§ Всѣ русины зъ Майфилдъ заявили готовность пристати до „Союза“.

§§ о. Теофанъ Обухевичъ, рускій священникъ зъ Оліфантъ, ѣде до старого краю одвидѣти родину и поверне назадъ.

§§ 30 Мая въ Шенандорѣ водбула ся головна конвенція „Соединенія“.

§§ „Свобода“ получила зъ Риму вѣсть, що мадярскій духовній, котрій самі собѣ выбрали вікарія дѣсь въ сальонѣ и о котромъ нѣ Римъ, нѣ епископы не знаютъ, — мають ити прочъ зъ Америки.

Люде! Уважайте, щобъ ваша церковь не пропала, сли есть записана на тутейшого епископа, поставляйте

рукахъ.

§§ Русины въ М. Кармель постарали ся о свою руску школу. Славно!

§§ Кто-бъ знавъ зъ нашихъ родимѣвъ де перебуває Несторъ або Исидоръ Кадубецъ изъ Тыравы Сольной, повѣста Сяноцкого, най дасть ласкаво знати до редакції „Свободы“.

§§ Одинъ мадярскій „prevelebny“ уже поішовъ самъ зъ Пассеіку.

§§ Ще знаходять ся такі глупенькі нашій люде, що дають свои центы, не знаючи на-що:

„Соединеніе“, за проводомъ „Союза“, наложило на кождого члена 50 цент. заплаты мѣсячнои, а рахунокъ здасть ажъ по двохъ рокахъ. И дурній пристає не спитавши: де ся давній грѣши дѣли?...

§§ Въ Jersey City Василь Дитко, родомъ зъ Волѣвця, тяжко покалѣчивъ Петра Фусяка въ сальонѣ на музыцѣ. Полиція глядитъ за нимъ. Такъ-то нашій люде роблять, не маючи нѣ встыду, нѣ чести.

В С Я Ч И Н А.

* Пана Гейсисонъ Бредловъ въ Карсонъ-Сіті Небраска, породила близнята, маючи 63 роки, а ей мужъ 70. Тоті супруги суть найстаршими на весь свѣтъ, котрымъ таке щасте усмѣхнуло ся.

* Въ Чехахъ одинъ коваль потрафивъ окути въ желѣзній обручъ куряче яйце. Теперъ кождый може собѣ подумати: яко то треба було терпливости и зручности, щобъ показати тую штуку: окувати яйце и не збити его!..

* Оденъ нѣмецъ, котрый называе ся Швайдерейхтъ, бувъ черезъ довгий лѣтъ въ Австраліи и заробивъ собѣ 23 тысячъ маркъ. Маючи только грошей, постановивъ вернути до своего края. Але въ дорожѣ постигло его велике нещасте, бо въ той піфѣ, на котромъ вѣнъ ѣхавъ зъ женою и дѣточками, вдаривъ грѣмъ запаливъ и піфѣ згорѣвъ. Тогда много людей стратило жите и мастки, де тако-жъ его жена и дѣточки погинули тою страшною смертію, лишень вѣнъ чудомъ божимъ выротовавъ ся на берегъ и прийшовъ до мѣста Калькуты. Не маючи ані цента а о роботу бѣ

шки и такъ йшовъ черезъ два роки, доки не прийшовъ до своего рѣдного края, тому тыждень назадъ.

* „Батьковщина“ пише:

„Громада Усте руске на Лемковщинѣ купила собѣ за порадою и стараньемъ своего пароха о. Рм. Юрякевича вѣдь жиды 240 моргѣвъ лѣса. Грошей готовыхъ не було, але о Юрякевичови удало ся по довгихъ заходахъ добыти ихъ и справа гадала ся.“

Кобы-то нашій люде въ Jersey City взяли собѣ докладъ слухати священника и йти за его порадою, якъ громада Усте руске въ сѣмъ краю, тоді не одога була-бъ своя школа, народный дѣмъ; але на щасте не хочуть слухати только ще ворогують оденъ другого псують.

— Н А — „РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ДОМЪ“ ВЪ АМЕРИЦѣ

Пожертвовали д... Господ. Георг. Бурин... „Ал. Цвѣтковъ“

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“

РУСКА ТОРГОВЛЯ

СНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВ-
НЫХЪ ИКОНЪ, КНИГЪ И
РИЗЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА
во ЛЬВОВЪ въ ГАЛИЧИНЪ

Поручае своимъ землякамъ
въ Америкѣ всякого рода
вещи церковныя и именно:

Евангеліе нового изданія въ
розличныхъ прехорошихъ
оковахъ и оправкахъ отъ 55 з.
р. до 225 злр. Плащаницы
на полотнѣ отъ 18 злр. до
42 злр. на шолковой матеріи
отъ 48 до 130 злр. Фелоны,
Стихарѣ, Хоругви. Фаны,
Артоси, Хлѣбницѣ, Кресты
всякого рода, Патрици, Ча-
шѣ, Кадилницѣ, Дарохра-
нительницѣ, Пауки, лихтарѣ,
альпаковин, мосяжний, и
динони. Всякіи книги цер-
ковны, а особливо поручае о-
бразы до Иконъ о сѣ въ
хорошой работѣ по дужѣ у-
мѣреннихъ цѣнахъ, на поло-
тнѣ якъ я посылавъ уже до
Шенандоагъ Па, Фрляндъ
Па, Миннеаполисъ Минн. а
всѣ были совершенно задово-
лени о чѣмъ ся переконати
можна.

Чувъ я що въ Америкѣ забе-
рають ся жиды продавати
церковныя вещи и кажутъ со-
бѣ за лхій товаръ надзвич-
айно дорого платити, для
того прошу всѣхъ а особли-
во Всечестне руске Духо-
венство и братства цер-
ковны, котримъ лежить на
серцю украшеніе домовъ бо-
жыхъ, щобы съ своимъ по-
требами до мене удавалися,
я всѣ замовленя яко Русинъ
и вашъ родимецъ якъ кожъ
найтаньше и найсовѣтнѣй-
ше виготовлю. Для того не
дайте ся ошукать отъ лю-
дей, котри не мають изобра-
женія о церковныхъ вещахъ.
При замовленяхъ або, об-
стальонкахъ, прошу заразомъ
и грошѣ присилати, а слибы
замовленіе больше стояло
якъ 200 злр. или 100 дол.
то прошу долучити еще 10
злр. особно на таксу, котру
треба заплатити американ-
скому конзулеви въ Вѣднѣ
за подтвержденіе рахунку.

Всяки замовленя прошу по-
силати черезъ „Свободу“
Цѣники можно получить
въ Редакціи „Свободы“

Зостаю съ почтеніемъ
Михайль Дыметь.

ПЕРША РУСКА
ГРОСЕРН Я

Въ Джерси Сити.

Подо числомъ 102 Моррисъ
улицы.

Крайне повертаючи до кра-
ю чи приходячи съ краю,
най зайдуть тамъ а будутъ
услужени по ширѣ руски.
Тамъ дастъ ся имъ добру
раду и пораду о всѣмъ що
только потребно.

BILLY & ZUSA.

**BANKERS & STEAM
SHIP AGENTS,**

20 William St.

BAYONNE N J

Спродаютъ тикеты кора-
бельны на найлѣпши линіи.
* * * * *

Посилають грошѣ до ста-
рого краю скоро таньо и
безпечно безъ клопоту.

Продають руски книги
по зниженъхъ цѣнахъ а то:
Великій Молитвословъ 2. 50
Великій Сборникъ . . . 2. 50
Изборникъ великій . . . 3. 50
Псалтирь великій . . . 2. 75
Зборникъ малій въ доброй
оправѣ 1. 75
Молитвословъ 1. 75
Надежда моя 1. 80
та сама въ скоряной опр. 85
Хлѣбъ Души въ доброй о-
правѣ 1. 75
такий самъ брошур. . . . 75
Зборникъ малій 35
Молитвословъ малій . . . 25

Маємо такожъ всяки словес-
ни книги. Кто собѣ хоче
купити най зголосить ся
подо выше подану адресу.

BOLESŁAW SEEGER

Поручае ся ласкавой памя-
ти крайновъ що въ его сало-
нѣ завсе свѣже пиво и рѣ-
жнорѣдні напои.

Хороша с а л я для забавъ и
братскихъ засѣданъ.

168. Warren & Dodley Strs.
JERSEY CITY N. J.

A. BABIAK

686 3. ав. межѣ 21 а 22 ул.
S. Brooklyn N. Y.

Найславнѣйшій краевій рѣ-
зникъ. Его ковбасы и вуже-
нина розходять ся по цѣлой
Америкѣ.

Замовленя и обстальонки
услугуесь скоро и точно.

W. BUDZYNSKI.

122 Cedar Str.

New York.

Помежи Green-
wich i Washing-
ton улицами.

АГЕНТУРА

КОРАБЕЛНА

И КОЛІОВА.

Спродае шифкарты на най-
лѣпшій линіи морской на
Бременъ и Гамбургъ. Посы-
лае грошѣ до всѣхъ части
свѣта.

Звертаемъ увагу, що яко
свѣй чоловікъ обходитъ ся
съ людьми сумѣнно.

HERMAN GIZANG

Рѣгъ Варренъ и Моррисъ ул.

Jersey City N. J.

Утримуе въ своймъ складѣ
найрозмайтшій трукны такъ
старо-краевій якъ и амери-
канскій

Саля для забавъ весѣльныхъ.

НАЙБОГАТША

Гросерня и Dry Goods

I. ТАЛПАША

и **Я. ЖИЛИЧА**

727. Commeree Str.

ШАМОКИНЪ ПА.

Заосмотрена съ гори ажъ до
долу въ наилучшій товари
съ першой руки Все свѣже.

Крайне не оминайте сво-
ихъ, бо бувъ бы великій
грѣхъ! и не слава для ру-
ского народа. не забудьте

J. TALPASZ &

J. ZYLICZ

D OLDENBURG

**ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХО-
РОНОВЪ.**

77-87 Morris Str.

Jersey City N.J.

Удавайте ся въ потребѣ до
него.

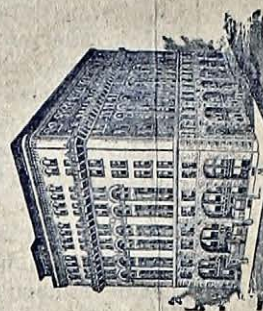
KRIMMERT,

Продаю найлучше шифка-
рты до старого краю и поси-
лаю грошѣ въ якъ найкорот-
шомъ часѣ певно, безпечно
безъ жадного клопоту.

Колько то уже людей поси-
ало грошѣ до старого краю
и купило у мене шифкарты?
а еще жаде не скажнѣ
ся що му була яка хибѣ.
Поручаюсь память моймъ
краинамъ оставь съ глубо-
кимъ покаянемъ а не забу-
вайте на

F. MISSLER

F. MISSLER

**106 WEST STREET
NEW YORK
А ВЪ JERSEY CITY
77 GRAND STREET**

САЛОНИСТИ!

Се иде о ваге добро познакомитесь
зъ нами.

Сли кто купить у насъ хоть разъ,
а переконаеся що добрый зробивъ
интересъ.

Зголошуйтеся до нашего складу, або
посылайте о пробку (sample)

зъ глубокимъ почтеніемъ

EMANUEL GROSS.

Importer of Wines and Liquors

Головный складъ 357 Henderson Str.

**38 ESSEX STR. JERSEY CITY
NEW YORK.**

FRANK WEICEL

M. SINGER.

Найлѣпшій

Найтуншій

а

на часъ напра-

вить каждому зигарки, зиг-
гары и все до въ закресъ
годинникарскій входитъ,

131 YORK STREET

JERSEY CITY, N. J.

101 MORRIS STREET.
межи Washington a Warren
улицами.
Jersey City.

Поручае свѣй складъ винъ
заграничныхъ всякого рода
пива, медъ, горѣлку лікери
по найтуншій цѣнѣ.
Незабудьте за него.

T. TALPASZ, МИХАИЛЬ ЕВЧАКЪ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ

РУССКІЙ РЕСТОРАТОРЪ И ГОТЕЛЬНОЦІЙ

246

PEARL ST

SIAMOKIN, PA.

Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ, друже мой!

— Добрый вечеръ, свате!

А куда такъ спѣшите?

— До Талпаша, брата!

..

Что за Талпашъ? Звѣдки онъ?

— Та-жъ крайнѣ нашъ милый

— У него всѣ русины

— Подкрѣпляютъ силы!...

..

— Що за брѣдъ а я пиво тамъ!

— Обходить ся файно!

— Обсудуе якъ братамъ!

— Таньо надзвичайно!

**Рускій
— ЕДИННІЙ —
КОНТРАКТОРЪ
и
ВУДОВНИЦІЙ**

Вилксбаръ и околицѣ,
Его камѣнне подо будову
есть найлѣпше, а работа
найтунвальна.

Будуе мосты и дома, мае
власнй конѣ до звозу
матеріалу.

Дае кериджъ на похороны
на весѣля, хрестины и т. і.

**Мешкае
на River Side,**

Недалеко Рускои Церкви.

Молись, трудись, тверезись, учись, до „Союза“ запишись, до читальнѣ ходи! Бога въ серцю май, ближняго люби, церковь посѣщай,
„Свободу“ читай! Русъ святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся! Въ льстерію не грайте, только
грошѣ падѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому“ ану скинтесь по центамъ! Се не запоминайте!..... Буде зъ васъ!